

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **nezl. D. S.**, zast. JUDr. Jaroslavem Kloudou, advokátem, se sídlem Praha 6, Dejvická 46, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, pošt. schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 6. 2004, č. j. 28 Az 18/2004 – 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupci stěžovatele, JUDr. Jaroslavu Kloudovi, advokátu, se sídlem Praha 6, Dejvická 46, **s e u r č u j e** částkou 2558,50 Kč a bude mu vyplacena do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 1. 2004 nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto o tom, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí dospěl správní orgán k závěru, že důvodem žádosti o azyl nezletilého je sloučení rodiny. Poukázal na to, že matka nezletilého v řízení o udělení azylu uváděla problémy s ostatními občany, vyvolané tím, že byla členkou církve Svědci Jehovovi. Správní orgán neshledal u matky nezletilého žalobce podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12, 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, a neshledal rovněž existenci překážek vycestování. Poté dospěl k závěru, že v případě nezletilého žadatele

neshledává sloučení rodiny za důvod uvedený v ustanovení § 12 zákona o azylu. Neshledal rovněž důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, ani existenci překážek vycestování.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal porušení ustanovení § 3 odst. 3, 4, zákona č. 71/1967 Sb. (dále jen „správní řád“). Dále se dovolával toho, že splňuje podmínky uvedené v ustanovení § 12 zákona o azylu a § 91 téhož zákona. Pokud jde o skutkové důvody, poukázal na obsah správního spisu. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem č. j. 28 Az 18/2004 – 22 ze dne 24. 6. 2004 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu. Po posouzení věci krajský soud konstatoval, že musí přisvědčit správnímu orgánu, že v případě nezletilého žadatele o azyl nebyl prokázán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Uvedl dále, že před soudem probíhá pod sp. zn. 28 Az 327/2003 přezkumné řízení ve věci matky nezletilého žalobce – T. S., jejíž žaloba proti rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu byla téhož dne rovněž zamítnuta. Nezletilý žalobce tedy není rodinným příslušníkem osoby, které by byl azyl udělen, a nejsou tedy splněny podmínky ustanovení § 13 zákona o azylu. Soud neshledal pochybení správního orgánu ani ve výroku o neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Při posuzování existence překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu se ztotožnil s názorem správního orgánu uvedeným v napadeném rozhodnutí. Uzavřel, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav pro posouzení udělení azylu nezletilému žalobci a napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Neshledal ani vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, a proto žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost prostřednictvím zákonné zástupkyně, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) – d) s. ř. s. Současně požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Krajský soud v Hradci Králové usnesením č. j. 28 Az 18/2004 – 33 ze dne 14. 9. 2004 ustanovil stěžovateli zástupce z řad advokátů – JUDr. Jaroslava Kloudu, se sídlem Dejvická 664/46, Praha 6.

V doplnění kasační stížnosti bylo namítáno, že krajský soud pochybil tím, že hodnotil situaci nezletilého podle obecných zásad a nevzal v úvahu skutečnost, že se jedná o malé dítě, které je závislé zejména na matce. Skutečnost, že Ukrajina respektuje péči o děti a zavázala se je hájit, neznamená, že by případné odloučení dítěte od matky v tomto věku a stádiu vývoje nezanechalo podstatnou újmu na zdraví dítěte, která může hraničit až s ohrožením jeho života. V odůvodnění rozsudku krajského soudu je dále konstatováno, že otec nezletilého se zdržuje na Ukrajině, což neodpovídá skutečnosti. Otec nezletilého se zdržuje v České republice na adrese P., K. 339/25, na základě právoplatného dlouhodobého víza. Společně s matkou nezletilého pečuje o dítě a nepobírá žádnou podporu. Podle názoru stěžovatele tedy soud vycházel z neúplného zjištění a v důsledku toho je jeho právní posouzení věci nesprávné. Tím porušil ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb. Podle názoru stěžovatele soud pochybil i v tom, že neshledal důvody pro postup podle § 14 zákona o azylu. To, že sloučení rodiny nelze podřadit pod důvody taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu neznamená, že by se soud neměl věcně a objektivně zabývat otázkou, zda se nejedná o humanitární důvody, pro které by mohl být azyl udělen. Jako účelové řešení se v této

souvislosti jeví i skutečnost, že prakticky téhož dne byla zamítnuta žaloba proti neudělení azylu matce nezletilého, T. S. Navrhoval, aby napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byl zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že napadené rozhodnutí správního orgánu přezkoumával soud podle § 75 odst. 1 s. ř. s. a v době rozhodování správního orgánu nevyšla najevo skutečnost, že otec stěžovatele se zdržuje na území ČR, a to na základě právoplatného dlouhodobého víza, navíc by stejně byla pro posuzovanou věc azylu u stěžovatele nerozhodná. Samotná okolnost, že jeden člen rodiny, například otec nezletilého žadatele o udělení azylu má povolení k dlouhodobému pobytu v ČR, není z hlediska zákonem připouštěných důvodů k udělení azylu právně významná. Vadou předchozího řízení jistě není, že soud časově shodně rozhodl i o žalobě matky nezletilého stěžovatele v řízení jej zastupující, nyní z tohoto titulu také u jeho kasační stížnosti s uděleným vízem za účelem strpení. Navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta a odkladný účinek nebyl přiznán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s.

Z obsahu kasační stížnosti, zejména z jejího doplnění, plyne, že stěžovatel se dovolává důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat z důvodu a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Z obsahu správního spisu plyne, že dne 8. 12. 2003 byla podána žádost o udělení azylu nezletilého D. S.. Ze žádosti plyne, že žadatel se narodil dne na území ČR. O azyl žádal z důvodu sloučení rodiny s tím, že bez matky nemůže odjet domů. K žádosti matka stěžovatele dále uvedla, že nechce, aby její syn měl na Ukrajině stejné problémy jako ona a nechce, aby na území Ukrajiny vůbec žil. Totéž uvedla i ve vlastnoručně psaném prohlášení ze dne 8. 12. 2003 a v protokolu o pohovoru ze dne 9. 12. 2003. Ve spisu je dále založen protokol o pohovoru ze dne 11. 7. 2002, sepsaný s matkou nezletilého žadatele v řízení o udělení azylu, které se týkalo její žádosti. Matka stěžovatele uvedla, že Ukrajinu opustila 19. 5. 2002 a do ČR přijela za svým bratrem. Důvodem opuštění vlasti byly problémy s lidmi, kteří nechápali její náboženské vyznání (byla členkou církve Svědci Jehovovi). Její manžel byl dokonce pro vyznávání tohoto náboženství fyzicky napaden a obrátil se na policii. Ve spise je dále založeno rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2003, č. j. OAM-2959/VL-20-K04-2002, jímž matce žalobce udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu, a bylo rozhodnuto tak, že se na cizince nevztahuje překážka vycetování.

Ze spisu vedeného u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Azs 28/2005 vyplývá, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 Azs 28/2005 – 67, byla zamítnuta kasační stížnost matky nezletilého žalobce, podaná proti rozsudku Krajského soudu

v Hradci Králové ze dne 24. 6. 2004, č. j. 28 Az 327/2003 – 27, jímž byla zamítnuta žaloba matky stěžovatele podaná proti rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu, a dále bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a byla určena odměna za zastupování zástupci stěžovatelky.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud uvádí, že jak správní orgán, tak i soud, vycházely ze zjištění učiněných v této věci přímo od zákonné zástupkyně stěžovatele, a jejich závěr o tom, že důvodem žádosti nezletilého žadatele je sloučení rodiny, vychází ze skutkového stavu zjištěného v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu a zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a že soud měl z těchto důvodů napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Neshledal ani nepřekoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

V posuzované věci bylo zjištěno, že nezletilý stěžovatel D. S. se narodil dne na území ČR, státního občanství ČR však nenabyl, neboť žádný z jeho rodičů není státním občanem ČR a jeho rodiče nejsou osobami bez státního občanství (§ 3 zákona č. 40/1993 Sb., o státním občanství, ve znění pozdějších předpisů). Podle rodného listu je otcem stěžovatele R. S., nar. na Ukrajině, a matka T. S., nar. na Ukrajině. Nutno konstatovat, že samotnému stěžovateli, narozenému dne na území ČR, zřejmě nemůže svědčit žádný z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Situace stěžovatele je taková, že jeho otec není azylantem, ale pobývá na území ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu. Matka stěžovatele sice žádost o azyl podala, ale rozsudkem Nejvyššího správního soudu výše uvedeným byla kasační stížnost zamítnuta, což znamená, že je třeba vycházet z rozhodnutí správního orgánu ze dne 24. 2. 2003, č. j. OAM-2959/VL-20-K04-2002, podle něhož matce stěžovatele nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu, a současně bylo rozhodnuto o tom, že se na ni nevztahuje překážka vycestování.

Z výše uvedeného pak nelze dovodit jinak, než že nezletilý stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení azylu ani podle § 13 odst. 1 a 2 zákona o azylu, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 a § 14 zákona o azylu.

Pokud jde o hodnocení předpokladů pro udělení humanitárního azylu, je třeba především poukázat na dřívější konstantní judikaturu, podle níž se rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu; podle této judikatury se rovněž ani nejedná o „právo“, na němž byl někdo zkrácen (rozsudek Vrchního soudu v Praze, sp. zn. 6 A 771/2000, usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02). Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu mohou správní soudy přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané podle ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí nebo z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, podle něhož na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumá soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoliv, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení

mezi správního uvážení nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).

Předpokladem k tomu, aby stěžovatel mohl splňovat důvody pro udělení tohoto typu azylu by bylo to, že skutečnost, že stěžovatel žije na území ČR, kde se narodil, se svými rodiči, a to za situace, kdy otec se na území ČR zdržuje na základě dlouhodobého pobytu a matce nebyl azyl udělen, je důvodem hodným zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud má však za to, že celková koncepce zákona o azylu takové úvaze nenasvědčuje. Projev vůle rodičů nezletilého stěžovatele odejít z vlasti nebyl objektivně vnímán jako důvod motivovaný jakýmkoliv pronásledováním ve smyslu zákona o azylu.

Při takovém postupu, t. j. udělení azylu podle § 14 zákona o azylu za výše popsané situace, by vlastně docházelo k tomu, že azylová procedura by nahrazovala postup stanovený v jiných právních předpisech, což zřejmě nelze připustit. Především je nutno poukázat na příslušná ustanovení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. c) tohoto zákona cizinec pobývá na území přechodně ode dne narození na území za podmínek stanovených tímto zákonem (§ 88), a na další příslušná ustanovení tohoto zákona, podle nějž by měli rodiče nezletilého, hodlají-li se dále na území ČR zdržovat, postupovat.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že se zřetelem ke shora uvedenému neshledal důvody kasační stížnosti tvrzené stěžovatelem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a b) důvodnými.

Nejvyšší správní soud rovněž nesouhlasí s názorem, že skutečnost, že tentýž den byla zamítnuta žaloba matky stěžovatele, je účelovým řešením. Právě naopak má za to, že logickým řešením je posuzovat případné žaloby členů rodiny současně tak, aby mohlo být přihlédnuto ke všem rozhodným skutečnostem, které by mohly ovlivnit postavení žadatelů téže rodiny. Ostatně pokud by krajský soud postupoval podle § 112 odst. 1 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. a spojil by výše uvedené věci ke společnému řízení, nebylo by možno jeho postupu nic vytknout.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitky uvedené v kasační stížnosti nejsou důvodné, a proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nenáleží a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Jaroslavu Kloudovi, advokátu, byla stanovena za dva úkony po 1000 Kč (příprava a převzetí zastoupení a sepis kasační stížnosti ze dne 25. 8. 2004 - § 11 odst. 1 písm. b/ a d/ vyhlášky č. 177/1966 Sb. ve spojení s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f/ téže vyhlášky) a náhrada hotových výdajů 2 x 75 Kč (§ 13 odst. 3

téže vyhlášky), celkem tedy 2150 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Částka daně vypočtená podle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 408,50 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2558,50 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu